

DÜNYA VE AHİRETİN HAYRI*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَرْبَعٌ مَّنْ كُنَّ فِيهِ حَرَمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ
وَعَصَمَهُ مِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ مَلَكَ نَفْسَهُ
حِينَ يَرُغِبُ وَحِينَ يَرْهَبُ وَحِينَ يَشْتَهِي
وَحِينَ يَغْضَبُ وَ أَرْبَعٌ مَّنْ كُنَّ فِيهِ نَشَرَ
اللَّهُ عَلَيْهِ رَحْمَتَهُ وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ
مَنْ آوَى مِسْكِينًا وَرَحِمَ الضَّعِيفَ وَرَفَقَ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

بِالْمَمْلُوكِ وَأَنْفَقَ عَلَى الْوَالِدَيْنِ

(الحكيم عن أبي هريرة، والديلمي عن عثمان)

RE. 68/10 (*Erbaun men künne fîhi harramehu'llàhu ale'n-nâri, ve asamehû mine's-şeytàn... İlâ âhiri'l-hadîs.*)

Sadaka rasûlü'llah, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Beraber bir salevât-ı şerife okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîîî, ve sahibihîî, ve sellim.” (3 defa)

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. İnsanı Cennete Sokan Dört Şey

Hakîm-i Tirmizî, Ebû Hüreyre RA'dan, Deylemî de Hz. Osman RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

أَرْبَعٌ مِّنْ كُنَّ فِيهِ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَى النَّارِ

وَعَصَمَهُ مِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ مَلَكَ نَفْسَهُ حِينَ

يَرُغِبُ وَحِينَ يَرْهَبُ وَحِينَ يَشْتَهِي

وَحِينَ يَغْضَبُ وَأَرْبَعٌ مِّنْ كُنَّ فِيهِ نَشْرَ

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.371, no:1498; Hz. Osman ibn-i Affan RA'dan.

اللَّهُ عَلَيْهِ رَحْمَتُهُ وَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ

مَنْ آوَى مِسْكِينًا وَرَحِمَ الضَّعِيفَ وَرَفَقَ

بِالْمَمْلُوكِ وَأَنْفَقَ عَلَى الْوَالِدَيْنِ

(الحكيم عن أبي هريرة، والديلمى عن عثمان)

RE. 68/10 (Erbaun men künne fîhi harramehu'llàhu ale'n-nâri, ve asamehû mine's-şeytâni: Men meleke nefsehû hîne yergabu, ve hîne yerhebü, ve hîne yeştehî, ve hîne yağdabü; ve erbaun men künne fîhi neşera'llàhu aleyhi rahmetehû, ve edhalehu'l-cenneti: Men âvâ miskînen, ve rahime'd-daîfe, ve rafeka bi'l- memlûki, ve enfaka ale'l-vâlideyni.)

(Erbaun men künne fîhi harramehu'llàhu ale'n-nâri,) “Dört şey vardır ki, bunu kim işlerse Allah-u Teâlâ ona cehennemini haram eder, cehennemini yüzünü görmez. (Ve asamehû mine's-şeytâni) Ve onu şeytandan korur.”

1. (Men meleke nefsehû hîne yergabü) “Nefsine mâlik olan, nefesine sahip olan. Bir fenalık yapmak istiyor ama nefesine sahip oluyor, hâkim oluyor, inad ediyor, yapmıyor.”

2. (Ve hîne yerhebü) Nefsi kötülüğe sevk ediyor, kötü yere götürecektir; düşünüyor, “Ben yapamam!” diyor, yapmıyor.

3. (*Ve hîne yeştehî*) Bir de iştihası var, meselâ içki içmek istiyor. Nefsi diyor ki: “Olmaz, haramdır, günahtır.” Onu da bırakıyor.

4. (*Ve hîne yağdabü*) Kızmış, birisine vuracak; nefsi, “Otur bakalım, ağır ol, sabırlı ol!” diyor, gazabını da yeniyor.

Sevdiklerini ve korktuklarını işlemiyor, şehvet ve gazabına hâkim oluyor.

(*Ve erbaun men künne fîhi*) Yine şu dört şey de kimin üzerinde olursa, (*neşera'llàhu aleyhi rahmetehû*) Allah-u Teâlâ ona rahmetini yayar, (*ve edhalehu'l-cenneti*) ve onu cennetine koyar:

1. (*Men âvâ miskînen*) “Evsiz barksız bir miskine barınak temin ediyor, bir odacık veriyor; ‘Gel sen de şurada barın!’” diyor, ona bir mesken gösteriyor.

Memleket miskinle dolu. Fakat bunları barındıracak hiçbir şeyimiz yok. Bu köprü altlarında ve sair yerlerde yaşayan zavallıların adedi kim bilir ne kadar? Bunları barındırmak, memlekette yaşayan, hali vakti olan insanların birinci vazifesi...

Bunu yaparsan hem cennete gireceksin, hem de memlekette bir vatandaşı kurtarmış olacaksın. Onu, hele küçükken eline geçerse okutursun, tahsilini yaptırırsın, giydirirsin... Eh sonunda beddua ederse, isterse etsin. Allah yanında zayi olmaz ki, bu amellerin... Bir kere cenneti hakkedersin. Ama bunu yapan bugün kaç tane insan bulunur bilmem.

2. (*Ve rahime'd-daîfe*) “Zayıf insanlara da acırsa...”

Zayıflara acımak da vazifemizken, bugün zayıflara acıyacak kimse kalmamıştır. Herkes kendi derdine düşmüş, kendi halinde...

3. (*Ve rafekabi'l-memlûki*) “Kölelere de rıfk ile muamele ediyor. Bu benim kölemdir, uşağımdır diye hor görüp, hakir görüp ezmiyor.”

Bu memlûk bugün yok ise de, kölelerin yerinde hizmetkârlar vardır. Onlara rıfk ile muamele ediyor. İşçisine rıfk ile muamele ediyor.

4. (*Ve enfaka ale'l-vâlideyni*) “Bir de ana babasına karşı infakta bulunuyor.” Ana baba zengin de olabilir, fakir de olabilir.

Zengin olsun fakir olsun onlara infak, insanın cennete girmesine sebep olur.

İster muhtaç olsunlar, ister muhtaç olmasınlar. Muhtaç olurlarsa, bakmak mecburiyetindeyiz. Muhtaç olmadıkları takdirde onlara ikram, ihsan en güzel fazilettir. İnsanın anasını, babasını sevindirmesi kadar iyi bir şey olur mu?

İşte bu dört şeyi yapabildiğimiz takdirde, Allah bizi cennetine koyar. Allah cümlemize nasib etsin... Zor da değil. Zor mu? Bir insan bir miskini barındıramaz mı? Kaç dairesi var, apartmanı var, şuyu var, buyu var da... Bir fakiri bir apartmana oturtturuver. Bir göz odasını veriver. Kolay. Zayıflara acımak. O da kolay. Kölelere acımak. Rıfk ile muamele etmek. O da insanın yapması gereken bir şey... Valideyne ihsan vazifemiz zaten. Bunu yapanlara cennet hazır. Allah cümlemize nasib eylesin!

b. Dünyanın ve Ahiretin Hayrı Olan Dört Şey

Taberânî ve Beyhakî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ لِسَانٌ ذَاكِرٌ وَقَلْبٌ شَاكِرٌ وَبَدَنٌ عَلَى
الْبَلَاءِ صَابِرٌ وَزَوْجَةٌ لَا تَبْغِيهِ خَوْفًا فِي نَفْسِهَا
وَلَا مَالٍ تَعِينُ أَحَدَكُمْ عَلَى دِينِهِ

(طب . هب . عن ابن عباس)

RE. 68/11 (*Erbaun men u'tiyehünne, fekad u'tiye hayre'd- dünyâ ve'l-âhireti: Lisânün zâkirun, ve kalbün şâkirun, ve bedenün ale'l-belâi sâbirun, ve zevcetün lâ tebgîhi havfen fî nefsihâ velâ mâlihî, tuînü ehadüküm alâ dînihî.*)

(*Erbaun men u'tiyehünne*) “Dört şey kime verilmişse, (*fekad u'tiye hayre'd-dünyâ ve'l-âhireti*) dünya ve ahiretin bütün hayırları ona verilmiştir:

---

² Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.134, no:11275; Taberânî, *Mu'cemü'l- Evsat*, c.VII, s.179, no:7212; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.104, no:4429; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.370, no:1495; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.502, no:7437; Abdü'r-rezzak, *Musannef*, c.XI, s.304, no:20606; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

1. (*Lisânün zâkirun*) Bir dili var, zikirle meşgul oluyor; “Allah... Allah...” diyor, “*Lâ ilâhe illa’llâh*” diyor.

Dilini boş laflara, malayani sözlere vereceğine, Allah-u Teâlâ'nın zikrine alıştırsın dilini, daima Allah-u Teâlâ'nın zikriyle meşgul olsun. Başkaları konuşur. Varsın konuşsun, senin dilin Allah'la olsun. Tabii dilin Allah'la olunca, gönlün de Allah'la olacak. Ne güzel şey. Dilini ve dolasıyla gönlünü de Allah'la meşgul et.

Huzur denilen şey diyoruz ya. Huzur-u kalp herkeste kolaylıkla olmaz. Kolaylıkla olmadığı halde, huzurlu olsun, huzursuz olsun, daima sen zikirle meşgul ol! Demek ki “Ya hu huzur bulamıyorum. Neden ... meşgul olacağım?” huzur şart değil. Huzur olsa herkes yapar. Ama huzur yok. Yine sen Allah de!

Zikir hakkında hadisler pek çok... Onun için her müslüman, ibadeti yalnız namaza münhasır kılmamalı.

“—Eh ezan okunsun, namaz vakti gelsin, gideyim namazımı kılayım!”

Tamam, o ayrı bir iş, üzerimize farz olan bir ibadet. Ama daima Allah-u Teâlâ'nın zikriyle meşgul olursan, namaza geldiğin vakitte, kıldığın namazın tadını, tuzunu bulursun. Çünkü gönlü zaten Allah'a vermişsin. Divana durunca bambaşka olur.

Ama bütün vaktin malayani ile geçer, sonra *Allahu ekber* dersin, yine mâlâyani ile meşgulsün. Nerede olduğunun farkında bile değilsin. Ama dilini alıştıırırsan zikre, gönlün de alışır tabiatıyla. Oh ne mutlu...

2. (*Ve kalbün şâkirun*) “Bir gönül var, Allah-u Teâlâ’nın verdiği nimetlere şükrediyor.”

Cenab-ı Hak bize imanı vermiş, İslâm’ı vermiş, sıhhati vermiş, afiyeti vermiş, envai çeşit nimetler vermiş. Bunlara karşı şükür lazım değil mi?

“—Eh, yâ Rabbi şükür!”

Kâfi değil... Bedenin şükrü; ibadet taat edersin, yasaklardan kaçınırsın, günahlardan kaçınırsın... Ara sıra oruç tutacaksın, bedenin şükrünü yapacaksın. Her azanın şükrü var. Her azanın şükründe böyle yapmakla mükellefsin.

3. (*Ve bedenün ale’l-belâi sâbirun*) “Vücuda gelen belâlara, musibetlere sabrediyor.” Onların da mükâfatı ayrı ayrı...

Belalar, musibetler insanlardan eksik olmaz. Denizlerde dalga nasıl bitmiyorsa, insanlarda da ibtilâlar bitmez. En büyük ibtilâlar, peygamberlere verilmiştir. Ondan sonra da velileredir. Ondan sonra da birbirini takip eder. İbtilâdan kaçma!

Bizim Üftade Hz. der ki: Bir ibtilâ, sabrettiği taktirde bir insanı bin derece yükseltir. Ama bütün günü şikâyetle vaktini geçirirse, bir şey elde edemez.

4. (Ve zevcetün lâ tebgîhi havfen fî nefsihâ velâ mâlihî) Bir hanım ki efendisine hiç hıyanet etmiyor; ne malında, ne nefsinde... Efendisine karşı mutî, sâliha bir hanım. (Tuînü ehadüküm alâ dînihî) Bir de dininde kocasına yardımcı oluyor.

Saliha bir hanıma nail olmak, demek ki dünya ahiret saadetlerine bedel... Onun için, ey genç kardeşim, aklını başına al! Bir insan dört şeye göz diker: Güzelliğe bir, servete iki, bilgiye üç; dördüncüsü de dinidir.

Servete göz dikersen, servet elden çabuk gider. Güzelliğe göz dikersen, o da gider elden. O da bir müddet içindir. Bilgi dediğin, dünyanın bilgilerinden ne olacak? Daima mücadele ile geçiyor ömrü. Çünkü karşısındaki de bilgin, mütemadiyen boğuşursun. Ömür zayi olur.

Ama dinine sahipse; bilgisi az, serveti de yok. Olmasın, serveti verecek Allah'tır, güzelliği verecek yine Allah'tır. Ahlâkı güzel olsun, huyu güzel olsun. Böyle bir zevceye nâil olursan, din üzerine sana yardımcıdır. Gece ibadete kalkar, seni de kaldırır. Çamaşırını yıkar, bulaşığını yıkar, yemeğini hazırlar, evin temizliğini yapar, hizmetini yapar. Eh daha ne istiyor insan? Bunlarla meşgul olur.

Böyle sâliha bir kadına sahip olan, belâlara sabreden, Allah'ın verdiği nimetlere şükreden... Şükürde ifade günahlardan kaçmaktır. Birisi de Allah-u Teâlâ'nın zikrine, dilini alıştırmak. Bu dört şey kimde varsa dünya ve ahiretin hayırlarına nail olmuştur.

Şimdi desek;

“—Gel bakalım sana da bir ders verelim de sen de Allah de!”

“—Olur mu şimdi bu devirde? Ben nasıl bu işleri bırakacağım da Allah demekle meşgul olacağım? Allah demekle vakit geçer mi?” diye envai çeşit itirazlar çıkar.

Allah kusurlarımızı affetsin...

c. İnsanın Saadetinden Olan Dört Şey

İbn-i Asâkir ve Râfiî, Hz. Ali RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

أَرْبَعُ خِصَالٍ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ تَكُونَ

زَوْجَتُهُ صَالِحَةً وَأَوْلَادُهُ أَتْرَارًا

وَحُلَطَاؤُهُ صَالِحِينَ وَمَعِيشَتُهُ فِي بَلَدِهِ

(كر. والرافعى غريب عن على؛ وابن أبى الدنيا فى كتاب الإخوان، ك. فى تاريخه،

عن عبد اللّ بن ابى الحسن عن أبيه عن جده)

RE. 68/13 (*Erbau hisàlin min seàdeti’l-mer’i: En tekûne zevcetühû sàlihaten, ve evlâdühû ebrâren, ve huletàuhû sàlihîne, ve maîşetühû fî beledihî.*)

³ *Kenzü’l-Ummâl*, c.XI, s.93, no:30756; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.107, no:310; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.IV, s.220, no:3088.

(*Erbau hisàlin min seàdeti'l-mer'i*) Dört şey vardır ki kişinin saadetindedir. Ötekinde, dünya ve ahiretin bütün hayırları ona verilir diyordu; burada kişinin saadetindedir diyor.

1. (*En tekûne zevcetühû sàlihaten*) “Hanımının sàliha olması.”

Namazını kılıyor, başını örtüyor. Allah'ın emrine mutî... Evde güzel geçim oluyor. Böyle bir hanımının olması bir nimet.

Onun için evlenirken sàliha olmasına dikkat et! Sonra pişman olursun para etmez. Zamanında sàliha bir kadını seçmenin çaresine bak.

2. (*Ve veledühû ebrâren*) “Evlâdının sàlihlerden olması.”

Evlâdı var, anasına babasına mutî... Onlara hürmette, saygıda kusur etmiyor, iyi kimseler. Hayırları yapıyorlar, ellerinden geldiği kadar dinlerine hizmet ediyorlar. Büyüklerine saygılı, merhametli, şefkatli, güzel. Böyle bir evlada sahip olmak.

3. (*Ve huletàuhû sàlihîne*) “Görüştüğü kimselerin sàlihlerden olması.” Hep iyi insanlarla, alimlerle, abidlerle, sàlihlerle düşüp kalkıyor, dostları onlar. Onların sohbetlerinde bulunuyor.

4. (*Ve maîşetühû fî beledihî*) “Rızkı da memleketinde, ayağında...” Bir de var ki, memleket memleket dolaşıyor, kazancını öyle temin ediyor. Bu saadetten değil. Gelirken kazalar oluyor, giderken kazalar oluyor. Yazı var, kışı ar, sıcağı var, soğuğu var... Birçok müşkilatları var.

E işin memleketinde olursa, sabahleyin gidersin dükkânına, akşam gelirsin evcağzına... Ama işin dışarıda olursa, haftalarca gelemezsin evine, evde çoluk çocuk perişan olurlar.

Allah cümlemizi affetsin... Hayatının seçimi bu, hayatını seçerken öyle seç. Tabii evlâdın ebrardan olması, babanın salâh-ı haline de bağlı. Baba sâlih insan olursa... Zifaf gecesini ganimet bilir de abdestini alır, namazını kılar, Allah'a yalvararak muamele-i zevciyyede bulunursa, Allah-u Teâlâ onlara sâlih evlat nasib eder. Ama bir de sarhoş olarak, gaflet içerisinde, hanımıyla muaşeretinde bulunursa, onun da çocuğu ona göre olur.

Allah affetsin kusurlarımızı...

d. Dört Şey Dört Şeye Doymaz

Ebû Nuaym, Ebû Hüreyre RA'dan; İbn-i Adiy ve Taberânî Hz. Aişe RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

أَرْبَعٌ لَا يَشْبَعْنَ مِنْ أَرْبَعِ عَيْنٍ مِنْ نَظَرٍ وَأَرْضٌ

⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.159, no:8266; Deylemî, *Müsnedü'l- Firdevs*, c.I, s.376, no:1516; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.350, no:573; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XI, s.91; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.145; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.v, s.330; Hz. Aişe RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.II, s.281; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.297; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.19; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.113, no:44092; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.211, no:3075.

مِنْ مَطَرٍ وَأُنْثَى مِنْ ذَكَرٍ وَعَالِمٍ مِنْ عِلْمٍ

(حل . عن أبي هريرة ؛ عد . طس . عن عائشة ؛ قال عد له)

RE. 69/1 (*Erbaun lâ yeşba'ne min erbain: Aynün min nazarin, ve arduñ min matarin, ve üñsâ min zekerin, ve àlimün min ilmin.*)

(*Erbaun lâ yeşba'ne min erbain*) Dört şey dört şeyden doymaz:

1. (*Aynün min nazarin*) “Göz bakmaya doymaz, baktıkça bakar.” Onun için gözüne sahip ol, hakim ol, kötü şeylere bakma, günah şeylere bakma, fena şeylere bakma! O Allah’ın verdiği bir nimettir. Onunla Kur’an okunur, ibret nazarıyla güzel şeylere bakılır.

Bir göz ki olmaya ibret nazarında;

Ol düşmanıdır sahibinin baş üzerinde.

Bu gözü Allah bize vermiş, “Aleme bak da ibret al!” diye. Bakıyor ki semalar, ucu yok bucağı yok. “Bunları kim yapmış yâhu?” diye insan bir parça düşünmez mi?

Şöyle güzel bir tablo koysalar önünüze, “Bu kimin eseri?” diyoruz.

“—Canım işte toz toprak gelmiş, olmuş, boyanmış çıkmış.” desek kimse inanır mı?

Bu koca varlıkları tabiatın icabı diye nasıl aldanıyor insan. Olur mu hiç? Bu varlık, ucu yok, bucağı yok; Allah-u Teâlâ’nın eseri. Bu varlıkların sahibi Allah’tır.

Onun için göz bakmaktan doymaz.

2. (Ve ardu min matarin) “Yer yağmura doymaz, suya doymaz.” Bu kadar yağmurlar yağar, yine toprağın içinde kaybolur, toprak emer.

3. (Ve ünsâ min zekerin) “Dişi erkeğe doymaz.”

4. (Ve àlimün min ilmin) “Alim de ilme doymaz. Mütemadiyen kitapları okudukça okuyacağı gelir, baktıkça bakacağı gelir, öğrendikçe öğreneceği gelir.”

e. Dört Pişmanlık

İbn-i Asâkir, Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

أَشَدُّ النَّاسِ حَسْرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ أَمَكَنَهُ
طَلَبُ الْعِلْمِ فِي الدُّنْيَا فَلَمْ يَطْلُبْهُ وَرَجُلٌ
عَلَّمَ عِلْمًا فَاَنْتَفَعَ بِهِ مَنْ سَمِعَهُ مِنْهُ دُونَهُ

(كر. عن أنس)

RE. 71/14 (Eşeddü’n-nâsi hasreten yevme’l-kıyâmeh) “Kıyamet gününde pişmanlığı en şiddetli olacak insan, (raculün) bir adamdır ki, (emkenehû talebü’l-ilmi) ilim öğrenmesi

⁵ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.LI, s.138; Enes ibn-i Mâli RA’dan. *Kenzü’l-Ummâl*, c.X, s.138, no:28696; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.IV, s.4523, no:3475.

imkânı vardı. (*fi'd-dünyâ*) dünyadayken; (*felem yatlübhu*) ilim öğrenmedi. Bu insan kıyamet gününde çok dizini dövecek.”

(*Ve raculün alleme ilmen fe'ntefea bihî, men semiahu minhu dûnehu*) Bir de öğrettiği adamlar ilminden fayda gördüğü halde, kendisi fayda görmeyen kimse de pişman olacak!”

Kıyamet gününde en çok hasret, pişmanlık, nedamet o insana ki, onun ilim tahsili mümkün idi, fırsatlar müsait, zaman da müsait idi. İlim tahsil edebilecekken tahsil etmedi.

Bu ilim ilm-i şer'îdir. Dininin ilmini tahsil etmiyor; radyoyla, televizyonla saatlerce ömrünü çürütüyor. Bir saat hiç olmazsa bir kitabı tedkik edip de Allah-u Teâlâ'yı bilmek gayret sarf etmiyor.

Allah-u Teâlâ'yı bilmek kolay değil ya. Bunun zâtı var, sıfatı var, esmâ-i hüsnâsı var. Bunları bilmek müslümanın vazifesi. Allah deyince nasıl Allah'tır diye öğrenmek lâzım!

Yalnız Allah'a iman kâfi değil. Evet inandık, bu mülkün sahibi Allah'tır. İyi ama meleklerine inanacaksın, kitaplarına inanacaksın, peygamberlerine inanacaksın; ahiret gününe, öldükten sonra dirilmeye de inanacaksın.

“—Biz çürüyeceğiz de ondan sonra dirilecek miyiz?”

Evet, dirileceğiz. Buna inanamazsan olmaz. Bir de hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna inanacaksın. Hayırları görünce Allah'tan biliyor, ama şer görünce kıyamet kopuyor.

Onun için alimin ilme doymadığı gibi, her müslüman da yine ilimle meşgul olmalı! Muhakkak her gün için bir saatini ayırmalı! Yatmazdan evvel, sabahleyin, öğlen vakti, boş vaktinde dinî bir kitap mütâlea etmeli! Allah-u Teâlâ'nın zâtını, sıfatını öğrenmeli, esmasını öğrenmeli!

Biraz da Kur'an'dan ezberlemeli! Kur'an okuması da ilerletmeye çalışmalı, hafız gibi olmaya çalışmalı! Müslümanlık yalnız hafızlara, hocalara mahsus değil; hepimiz için lâzım!

f. Dört Haram Kazanç

Saîd ibn-i Mansur, Mekhul Rh.A'ten; İbn-i Adiy Abdullah ibn-i Ömer RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

أَرْبَعٌ لَا يُقْبَلْنَ فِي أَرْبَعَةٍ نَفَقَةٌ مِنْ خِيَانَةٍ
أَوْ سَرِقَةٍ أَوْ غُلُولٍ أَوْ مَالِ يَتِيمٍ
فِي حَجٍّ وَلَا عُمْرَةٍ وَلَا جِهَادٍ وَلَا صَدَقَةٍ

(ص. عن مكحول مرس لا؛ عد. عن ابن عمر)

RE. 69/2 (*Erbaun lâ yukbelne fî erbaaten nafakatün; min hıyânetin, ev serikatin, ev gulûlin, ev mâli yetimin; fî haccin, ve lâ umretin, ve lâ cihâdin, ve lâ sadakatin.*)

⁶ İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.II, s.228; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.67, no:43965; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.IV, s.213, no:3077.

(*Erbaun lâ yukbelne fî erbaaten nafakatün*)
“Dört şey dört yerde nafaka olarak kabul olunmaz: (*Min hıyânetin*) Hıyanetten kazanılan para; (*ev serikatin*) hırsızlıktan kazanılan para; (*ev gulûlin*) ganimet malından çalınan para; (*ev mâli yetimin*) ve yetim malından sağlanan kazanç... Bu dört kazanç, (*fî haccin*) hacda harcanmaz; (*ve lâ umretin*) umrede harcanmaz; (*ve lâ cihâdin*) cihadada harcanmaz; (*ve lâ sadakatin*) sadaka olarak verilmez.”

Hacca gidersin. Hacda günahlar dökülüyor ya, o haram paralarla haccedersen, haccın makbul olmaz!

g. Arş'n Hazinesinden İndirilen Dört Şey

Taberânî, Ziyâü'l-Makdîsî ve Ebü's-şeyh, Ebû Ümâme RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

أَرْبَعٌ أَنْزِلْنَ مِنْ كَنْزِ تَحْتِ الْعَرْشِ أُمَّ الْكِتَابِ
وَأَيَّةُ الْكُرْسِيِّ وَخَوَاتِيمُ الْبَقَرَةِ وَالْكَوْثَرِ

(طب. ض. وأبو الشيخ عن أبي أمامة)

RE. 69/3 (*Erbaun ünzilne min kenzin tahte'l-arşi: Ümmü'l-kitâbi, ve âyetü'l-kürsiyyi, ve havâtimü'l-bakarati, ve'l-kevseru.*)

⁷ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.235, no:7920; Ebû Ümâme RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.558, no:2504; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.198, no:3058.

(*Erbaun ünzilne min kenzin tahte'l-arşı*) “Dört şey Arş-ı A'zam altındaki hazineden indirildi. (*Ümmü'l-kitâbi*) Birisi Ümmü'l- Kitâb, yâni Fatiha Sûresi... (Ve âyetü'l-kürsiyyi) Ayete'l-Kürsi, yâni Bakara Sûresi 255. ayet... (Ve havâtimü'l-bakarati) Bakara Sûresi 285 ve 286. ayetler, yâni Âmene'r-rasûlü... (Ve'l-kevseru) Kevser Sûresi, yâni *Innâ a'taynâ...*”

Kenz, hazine demek; paralar, mallar, odalar dolusu, bankalar dolusu paralar... Elde bu kadar, kollarda bu kadar, boyunlarda bu kadar ziyet...

Hazine iki kısımdır: Birisi, böyle mal mülk biriktirmek suretiyle olan hazine... Bu, gözünü yumdu mu, biter. İkincisi, bir hazinedir ki buna bir şeycik olmaz. Dünyada da nimet, ahirette de nimet...

Şu dört şey Arş'ın altındaki hazineden indirilmiştir:

1. *Ümmü'l-Kitâb*, yâni *Fâtiha Sûresi*.

Fâtiha-i Şerife öyle bir hazinedir ki, o hazineye sahip olan insan dünya ve ahiret hazinelerine sahip olur. Yedi tane ayet. Hepimiz her gün beş vakit namazımızda, kırk defa okuyoruz. Bunu okumayanlar, ahiret hazinelerinden mahrum kimselerdir. Bunu her mü'min el-hamdü lillah bilir. Kur'an'ın mânâsı bu yedinin içerisindedir. Bu yedi de *Bi'smi'llâh*'ın içerisindedir. *Bi'smi'llâh*'ın mânâsı da *be'*nin içerisindedir.

Her gün ne deriz:

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

(الفاتحة : ٥)

(*Ihdina's-sırâta'l-müstakîm*) “Yâ Rabbi, bizi o sırât-ı müstakîme sevk et, yönelt! O sırat-ı müstakîme sok!” (Fâtiha, 1/5)

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

(الفاتحة : ٦ - ٧)

(*Sırâta'llezîne en'amte aleyhim*) “Şol kimselerin yoluna ki, sen onlara in'am ve ihsanda bulundun, lütfeyledin. Yâni, lütfeylediğin kimselerin, peygamberlerinin, velilerinin yoluna... (*Gayri'l- mağdûbi aleyhim*) Kendilerine gazab ettiğin kimselerin yolu olmayan, ondan gayri olan; (*ve le'd-dâllîn*) dalâlete düşmüşlerin yolu olmayan, dalâlettekilerin yolundan gayri olan, doğru olan, İslâm olan, Rasûlüllah'ın, Kur'an-ı Kerim'in, çerçevesini beyan ettiği o güzel yola bizi hidayet et.” (Fâtiha, 1/6-7)

Bunu Allah-u Teâlâ'dan beş vakitte istiyoruz.

“—Bizi doğru yola ilhak et. Mağdub, gadab olmuş yahudinin yolu olmasın. Onu gidişatına uydurma beni ya Rabbi! Onun yolunu istemem yâ Rabbi. Yahudinin yolunu istemem ya Rabbi.” diyoruz.

Sonra da yahudinin arkasından koşturuyoruz. Hem de nasıl? Onu geeeğiz diye koşuyoruz. Uyar mı birbirine? Dinimiz başka, hareketımız başka. Dinimizin hareketımıza uyması lazım. Ümmü'l-kitab bunu bize böyle diyor. Bunu okuyan Allah'tan hidayet ister ve Yahudilerin arkasından gitmez!

Nasara'nın da arkasından gitmez. Bunların yolunu istemem diyoruz. "Aman yâ Rabbi, dalâlete düşmüş Nasara'nın yolu da olmasın!" diyoruz.

Hangi yol olsun? Peygamberlerin gösterdiği yol olsun. Bu yol hangi yoldur? İman ve İslâm yoludur. Onun için İslâm'ı bi'l-fiil yaşamak lazım! İslâm, Allah-u Teâlâ'nın emirlerine uymak, yasaklarından kaçmakla tekemmül eder. Onun için Allah-u Celle ve Ala cümlemizi emirlerine uyan, ve yasaklarından korunan kullarından eylesin...

2. İkincisi, *Ayete'l-kürsî*.

Ayete'l-kürsî de bir hazinedir ki, mânevi bir hazinedir.

İnsanları büyük sevaplara mazhar eder. Dünyası da mes'ud olur, ahireti de mes'ud olur. İşte her gün beş vakit namazın arkasından okuyoruz, onun arkasından doksan dokuz tesbih çekiyoruz. *Ayete'l-kürsî*'nin fadâili çok da, namazların arkasından *Ayete'l-kürsî*'yi okuyoruz. Ondan sonra istersen başka zamanlarda da okunabilir.

3. Üçüncüsü, Bakara Sûresi'nin sonu: *Amene'r-rasûlü*...

Bu da cennet hazinelerinden bir hazinedir. Dünya hazinesi değil. Dünya hazinesi insanın başına beladır. Hırsız gelir, şu gelir, bu gelir. Elinden almak için çalışırlar. Para var diye bir kere tanındı mı çok insanlar .... Ama bu ahiret hazinesidir, buna kimse musallat olamaz. Allah hepimize ihsan etsin.

4. Birisi de namazlarımızda her zaman okuduğumuz *Sûre-i Kevser*. Üç kısa ayet... Bu da cennet hazinelerinden bir hazinedir. Kur'an'ın kendisi bir hazine... Bu dördü Cenab-ı Peygamber ayırmış.

Herkes hafız olamaz, herkes Kur'an okumuş olamaz, herkes hatim yapamaz. Ama bunu *Ümmü'l-kitâb Fâtiha*'yı bilmeyen olmaz. *La ilahe illa'llah* dedi mi, evvela *Fâtiha*'yı öğrenecek. Çünkü namaz kılacak ya. İkincisi *Ayete'l-kürsî*'yi okuyacak ... *Sûre-i Bakara*'yı okuyacak, namazın sonunda bir aşır okunacak. *Kevser Sûresi*, işte o da kısacık bir sûre... *Kul huva'llâh*'ı zikretmedi burada... O da bir hazinedir ama burada zikrolunan *Kevser Sûresi*'dir. Niçin? *Kevser Sûresi* hikmetlerle dolu,,. Kime bir hikmet verilirse bütün nimetler ona verilmiş olur. *Kevser* öyle bir hikmettir ki, öyle bir hazinedir ki ucu bucağı bulunmaz. Onun için Cenâb-ı Allah:

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

(الكوثر: ١)

(*Innâ a'taynâ ke'l-kevser*) “Biz sana kevseri verdik.” (*Kevser*, 108/1) buyuruyor.

Kevser, cennette işte bir su imiş, o ayrı. Asıl dünyada iken kevser, Allah-u Teâlâ'nın verdiği hikmettir. Çok geniş mânâları şâmildir.

h. Dört Kişi Cennete Giremez

Hâkim ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

أَرْبَعُ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ وَلَا
يُذِيقَهُمْ نَعِيمَهَا مُدْمِنٌ خَمْرٍ وَآكِلُ الرِّبَا
وَآكِلُ مَالِ الْيَتِيمِ بِغَيْرِ حَقٍّ وَ الْعَاقُّ لِوَالِدَيْهِ

(ك. هب. عن أبي هريرة)

RE. 69/4 (*Erbaun hakkun ale'llâhi, en yedhulehümü'l-cennete, ve lâ yüzîkahüm naîmehâ: Müdminü hamrin, veâkilü'r-ribâ, ve âkilü mâle'l-yetîmi bi-gayri hakkın, ve'l-âkku li-vâlideyhi.*)

(*Erbaun hakkun ale'llâhi, en yedhulehümü'l-cennete*) “Dört şey var ki bu dördü kim işlerse Allah-u Teâlâ onları cennete koymaz. Dört şey işleyenlere cennet yasaktır.” Burada bazı rivayetler duhul-i evelin ile demişler ama bilmeyiz ki ahiret nasıl olacak. Onun için bu dört şey insanın cennete girmesine mâni olur.

⁸ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.397, no:5530; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.43, no:2260; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.67, no:34966; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.IV, s.199, no:3060.

(*Ve lâ yüzîkahüm naîmehâ*) “Hatta cennet nimetlerinden de mahrumdurlar. Cennet nimetleri de bunlara tattırılmaz.” İmanları varsa, cehennemde cezalarını gördükten sonra cennete girerler. Cennete girince, onlar da cennet nimetlerine nail olurlar.

1. Birisi, (*müdmînü hamrin*) “Ayyaş dediğimiz devamlı içki içen kimse.”

Devamlı içiyor. Halbuki bugün ilim adamları içkinin çok büyük zararı olduğunu söylüyorlar. İnsana çok büyük tahribat yapıyor. Hele kafadaki tahribatı çok fazla oluyor. Onun için onları yüzleri kırmızı kırmızı, pembe pembe lekeler olur. O lekeler kafalarındaki tahribatın alâmeti oluyor.

Binâen aleyh vücudunu tahrip ediyor, kafasını tahrip ediyor, cennete girmesine de mânî oluyor. Allah da bunu haram etmiş:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

(المائدة: ٩٠)

(*Yâ eyyühe'llezîne amenû inneme'l-hamru ve'l-meysiru ve'l-ensâbü ve'l-ezlâmü ricsün min ameli'seytâni, fe'ctenibûhü lealleküm tüflihûne.*) (Mâide, 5/90) emriyle yasak etmiş bunu.

Neden yapar insan artık? Hem müslümanım diyorsun. Müslümanım demek, Allah'a itaat eden insan demek. Allah'ın emrine boyun büken insan demek. Allah'ın emirlerine tabii olan insan demek.

E sen tabii olmadıktan sonra, namaz yok, niyaz yok, içki var, başka fenalıklar da var.

“—Ben müslümanım!” diyorsun.

Ne kadar Müslümansın, Allah affetsin...

2. İkincisi, (ve âkilü'r-ribâ) “Faiz yiyenler de cennete giremez.” E bugünkü zenginlere dersek bunu, kıyamet koparırlar:

“—Ne yapalım? Fabrika da dönmez, iş de dönmez, mecburuz ne yapalım? Alacağız...”

Hatta bir vakitler bizim, geçmiş devirlerimizde Necip Hoca isminde bir hocaefendi vardı. Vaaz kürsüsünde vaaz ederken bu zavallı bir ev yaptırmaya kalkmış. Onun da hakkından gelememiş. Mecbur oldum ben de almaya bu paradan diyerek kendisi vaazı sırasında söylemiş. Mecburiyet başka, herkes başka. Ama kocaman bir ev yaptırmak mecburiyetinde değilsiniz. Başınızı sokacak bir ev de kafidir. Onun büyüğünü yaptıracığım diyerekten borca girmek de caiz değildir. Binâen aleyh, içki içenler, ikincisi de faiz yiyenler cennete giremezler.

Abdülhàkim Arvâsî Efendi isminde bir hocaefendi vardı,. O da vaaz ediyor. Biz de genciz o zaman, gidip dinliyoruz onu. O demişti ki:

“—Faiz yiyenler, ne kadar büyük servete sahip olurlarsa olsunlar, beş batın sonra metelik kalmaz onlarda... İflas ederler tamamıyla...”

Onun için, faiz isterse karun var ya ... çok büyük servete sahip. Yerin altına gitmi.... O faizle .... Ama işte itaatsizliği yüzünden peygambere uymadığından dolayı bugün yerin altına gitti. ....

Binâen aleyh faizden kork! Nasıl kork? Yılandan, aslandan, kaplandan nasıl korkuyorsa, ondan da öyle kork. Çünkü Allah yasak etmiş. Allah'ın yasağına karşı cesaret göstermek, hamakatten başka bir şey değildir.

3. Üç, (ve âkilü mâle'l-yetîmi bi-gayri hakkın)
“Haksız yere yetim malı yiyen de cennete giremez.”

Yetim eline düşmüş, anasından babasından servet kalmış yetimin elinde. Sen de hazıra kondum diyerekten yetimin malından yiyorsun. Yetimin de gücü yetmiyor tabii “Benim malıma elleşme!” demeye. O yiyip yaşıyor.

Bir de var ki, yetimin malını işletiyor. İşlettiğinden dolayı bir hakkı kendine olur. Bu caiz. İşletiyor. Arttırıyor. Ondandır dolayı, çalıştırdığından dolayı bir hak sahibi olabiliyor. Ama doğrudan yerse haksız oluyor.

4. Dördüncüsü de (ve'l-âkku li-vâlideyhi)
“Anasına babasına âsî olan kimse de cennete giremez.” Ne kadar acaib! Demin dedi ki:

“—Annesine babasına ikram edenler cennete girer. Allah onlara rahmetini bol bol verir.”

Burada da diyor ki:

“—Allah-u Teâlâ cennetine sokmaz.”

Kim onlar? Ana babaya âsî olanlar. Kur'an-u Azîmu'ş-şân, ana babaya asi olanları çok zemetmiş. Hani kızarız da, uf falan deriz ya. O ufu bile söylememize Allah razı olmuyor. Meselâ ana baba yanlış bir iş yaptı yahut canımızı sıktı:

“—Of ana baba, yeter artık!”

Buna bile razı olmuyor Allah. Değil ki ona asi olacak.

Ahıskalı Cemal Efendi vardı vaiz olan. Onun bir kitabı var, ana baba hakkında büyükçe bir kitap yazmış. Çok faydalı bir kitaptır. Bulunursa tavsiye ederim. Yine de belki kütüphanenizde vardır.

Dört şey: İçki bir, faiz iki, yetim malı üç, anaya babaya âsî olmak dört...

Onlar bizim dünyaya gelmemize sebep olmuşlar. Allah-u Teâlâ bu dünyada bize kendisini tanımak, bilmek ve o cennetine girmek için fırsat veriyor bize... Ona sebep olan da anamız babamız. Bize baktıkları başka... Ne eziyetler çekmişler, ne meşakkatler çekmişler. Bizi yetiştirmişler. Şimdi onlara hor hakir bakmak yakışır mı insana?

Bazı böyle işitiyoruz anasına babasına eziyet edenleri. Onların herhalde insanlıkla da alâkaları yoktur. İslâm başka, insanlıkla da alâkaları yoktur. İnsan ufacık kafasıyla düşünür ki, bu anaya babaya itaat lâzım.

Ama ihtiyarlamışlar, akılları ermiyor, ne olursa olsun; biz onların evlâdıyız.

i. Dört Şey İnsanın Saadetindedir

İbn-i Hibbân, Hâkim, Ebû Nuaym, Beyhakî, Ziyâü'l-Makdîsî ve Hatîb-i Bağdâdî.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

أَرْبَعٌ مِنَ السَّعَادَةِ الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ وَالْمَسْكَنُ
الْوَاسِعُ وَالجَّارُ الصَّالِحُ وَالْمَرْكَبُ الْهَنِيءُ
وَأَرْبَعٌ مِنَ الشَّقَاءِ الْمَرْأَةُ السُّوءُ وَالجَّارُ
السُّوءُ وَالْمَرْكَبُ السُّوءُ وَالْمَسْكَنُ الضَّيِّقُ

(حب . ك . حل . هب . ض . خط . عن محمد بن سعد عن أبيه عن جده)

RE. 69/5 (*Erbaun mine's-saàdeti: El-mer'etü's-sàlihatü, ve'l- meskenü'l-vâsiu, ve'l-câru's-sàlihu, ve'l-merkebü'l-henîü; ve erbaun mine's-ş-şekâi: El-mer'etü's-sûü, ve'l-câru's-sûi, ve'l-merkebü's-sûü, ve'l-meskenü'd-dayyiku.*)

⁹ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.82, no:9556; İbn-i Hibbân, *Sahih*, c.IV, s.340, no:4032; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdîsü'l-Muhtâre*, c.II, s.24, no:1048; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XII, s.99, no:6528; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXIX, s.280. no:6363; Muhammed ibn-i Saîd babasından, o da dedesinden.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.92, no:30754; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.218, no:3085.

(*Erbaun mine's-saàdeti*) “Şu dört şey saadettendir: (*El-mer'etü's-sàlihatü*) Saliha kadın, (*ve'l-meskenü'l-vâsiu*) geniş mesken, (*ve'l-câru's-sàlihu*) iyi komşu, (*ve'l-merkebü'l-henîü*) iyi bir binek. (*Ve erbaun mine'ş-şekâi*) Dört şey de şekàvettendir: (*El-mer'etü's-sûü*) “Fena kadın, (*ve'l-câru's-sûi*) kötü komşu, (*ve'l-merkebü's-sûü*) kötü binek, (*ve'l-meskenü'd-dayyiku*) ve dar ev.”

Dört şey var ki, insanın saadetindedir. Saadet-i diniye diyorlar bunlara. Dünya saadeti değil. Dünya saadetlerini kısa bir süre yaşarsın ama, dinin saadetleri ebedidir.

1. Birisi (*El-mer'etü's-sàlihatü*) “Sàliha kadın.”

Buna çok dikkat edeceğiz. Şimdi bize de çok müracaatlar oluyor.

“—Hoca efendi, çocuğun vakti geldi, evlenecek. Acaba bir hayırlı kısmet bulunmaz mı?” falan diyerekten.

“—İşte filanca var, filanca var...”

Onlara hiç iltifat etmezler. Ya? Parası çok kim var? Bilgisi çok kim var? Güzelliği fevkalade kim var? Onları arıyorlar.

Hacı hanım, bunlar iyi ama bunlar başa belâ... Bak Peygamberin sözüne kıymet ver, *zevce-i sàliha* diyor. Saliha bir kadın.

2. (*Ve'l-meskenü'l-vâsiu*) “Geniş bir ev.”

Bugün bu da elde yok. İnsanı içini sıkan ufacık odalar. Bir tarafına iki sandalye koyarsın, bir tarafına da bir karyola koydun mu, oturulacak

yer bile kalmıyor. Böyle evler makbul değil. EV dediğin geniş, rahat olmalı!

Hani bir profesör vardı Nureddin diyerekten. Atom müteassısı mıydı neydi? Müslüman oldu geldi. Burada çocuklarını falan da ... Bir gün bize misafir geldi. Bizim oda da genişçe.

“—Oh! Ya hu! Bak bu ufacık evlerde insanlar bunalıyor!” dedi.

Tabii bizim çocuklar da şimdi ufacık evlerin içerisinde. Onlar da bunalacak. Onlar daha hareketli. Oynayacak, hoplayacak, zıplayacak. Ama ufacık odanın içinde nerede gitsin çocuk. Onun için bu da demek saadetten birisi, geniş bir evi lması.

Dört kat yapacağına, üç kat yapacağına, on oda yapacağına üç tane oda yap da geniş geniş, güzel güzel yap! Sonra evler yapılırken, mutlaka evin bir tarafına da bir misafirhane yapmalı. Senin misafirin gelecek, hanımın misafiri gelecek, yabancı misafir gelecek. Onların da oturacağı bir misafirhanenin bir evde bulunması lazım. Kapısı da ayrı olacak, bacası da ayrı olacak, yüz numarası da ayrı olacak. Evi rahatsız etmeyecek yani. Evi rahatsız etmeyecek şekilde yapılmalı.

3. Üçüncüsü (ve'l-câru's-sâlihu) “Sâlih, iyi bir komşu.”

İyi komşu, akrabadan iyidir. Senin akraban var mı? Var... Nerede? Bursa'da, Erzurum'da... Sana bir hal gelirse, Erzurum'daki ahbabın gelip de senin derdine derman olmayacak herhalde.

Komşun senin derdine derman olacak. Onun için sàlih olursa gelir senin yardımına koşar. “Ne istiyorsun, neyin var?” diye sorar.

Onun için ev alırken;

“—Ev alma, komşu al!” derler.

Komşun iyi olursa ne mutlu sana. E bir de haset komşu olur, bir de çekemez komşu vardır, bir de çirkin huylu komşu vardır. Seni pişman ederler.

Fakat, dünyadaki komşunun çirkininden kurtulmak mümkün. Ya evi satarsın, ya evden çıkarsın; kira ise başka eve gidersin. Oradan kurtulursun. Ya mezarda çirkin bir komşunun yanına gömülürsen, vay haline senin...

Bizim bir dişçimiz vardı ya neydi onun adı? [Erman Tuncer] Amerika’ya gitti, dişçi,orada çalışıyor.. Geçen gün mektup yazmış, diyor ki: Bir müslüman olmuş adam;

“—Ben ölmekten korkmuyorum, ama burada gâvurların arasına gömülmekten korkuyorum!” diyormuş.

Çünkü bir müslüman mezarlığı yok burada. Ölürsem gavurların arasına gömecekler. Ondan korkuyorum demiş.

Ben de dedim:

“—İmanlı olduktan sonra korkmayın! Nerede olsa Allah kerimdir.” dedim.

Demek ki evin güzeli, geniş; komşunu da güzeli lazım, güzel komşu lazım.

4.Dördüncüsü, (*ve'l-merkebü'l-henîü*) “Güzel, rahat bir binek.” Şimdi o kalktı, onun yerine arabalar geldi. Araban güzel olsun.

Öyle külüstür araba olmasın, eskimiş araba olmasın, yolda seni bırakan araba olmasın.

Gelirken yarı yolda pat dedi, lastik patladı. Eski araba, ne olacak?.. Ama yeni olursa rahat edersin.

Dört şey vardır ki, insanın şekàvettendir. Kişinin aleyhinde bu... Hani saîd mi şaki mi diye Şa'ban'ın on beşinde şimdi bizim elimize beratlarımız verilecek. Ya Rabbi benim ismim eğer şaki olarak yazıldıysa, ne olur lütfen, ihsan et de o şekàvet oradan silinsin de oraya saîd olarak yazılsın diye yalvaracağız Allah'a. Ama ona hazırlanmak lazım şimdiden. İşte bu saadette şekâvet ikisi kardeş. Dört şey de şekavettendir:

1. Birisi (*El-mer'etü's-sûü*) “Fena kadın.”

Kötü bir hanıma düştün mü, azaptan bir azap. Cehennemden bir parçadır yani. Dünyada insana rahat yüzü göstermez.

Hanımın iyisi, beyi eve gelirken onu gülerek karşılamalı;

“—Hoş geldin beyim, safa geldin. Oh, maşallah. Bugün ne kadar iyisin!” filan diyerekten, çeşitli kibar sözlerle gönlünü hoş etmeli.

O zaman beyin yorgunluğu da gider, sıkıntısı da gider, düşünceleri varsa o da gider. Tatlı bir dil ile karşılayınca hanımı, beyi sevinir.

Maalesef Kore denilen yere askerlerimiz gitti ya. O Kore'nin kadınları, gâvur kadınları, kocaları akşam eve geldi miydi, kapının önünde kocasını yakalar. Soyar baştan aşağıya. Çarşı ayakkabılarını çıkarır. Banyoya sokar, yıkar. Temiz esvablarını giydirir, oturtturmuş. Her Kore kadınının vazifesi bu imiş. Asıl müslüman kadınlarına yakışan budur yani.

Hanımı evde... Beyi çarşıda tabii kirlenecek, tozlanacak. Çeşitli mesleklerde, mesela demirci olsun, manav olsun, kirlenirler. O kirli elbiselerini eve girdikleri vakitte, yıkamak mecburiyetindedir. Hanım suyunu hazırlamıştır, çamaşırını da hazırlamıştır, eh banyosunu da yapar, temizlenir, giyinir. Oh eline kahvesini, çayını verdin miydi; bir de güzel iltifatlarda bulundu muydu... Oh ne mutlu!..

2. İkincisi, (ve'l-câru's-sûi) “Kötü komşu.”

Allah esirgeye... Bütün gün evde azıcık ses çıksa... Azıcık ses.

Tak tak tak... Ne o?

“–Tıkırtı yapmayın!”

“–Canım, ben de senin çocuklarınızı, şöyle yaparım!

3. Üçüncüsü, (Ve'l-merkebü's-sûü) “Kötü bir binek.”

Binek de iyi değildir. Araba da iyi değildir. İki de bir şurası bozuluyor, burası bozuluyor. Bir sürü masrafa sokuyor insanı.

4. Dördüncüsü, (ve'l-meskenü'd-dayyiku) “Dar bir ev.” Bu dört şey insanın şekâvetindedir.

j. Cefadan Olan Dört Şey

İbn-i Adiy ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

أَرْبَعٌ مِنَ الْجَفَاءِ يَبُولُ الرَّجُلُ قَائِمًا أَوْ يُكْثِرُ
مَسْحَ جَبْهَتِهِ قَبْلَ أَنْ يَفْرُغَ مِنْ صَلَاتِهِ أَوْ
يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ يُؤَذِّنُ فَلَا يَقُولُ مِثْلَ مَا
يَقُولُ أَوْ يُصَلِّيَ بِسَبِيلٍ مَنْ يَقْطَعُ صَلَاتَهُ

(عد. ق. أبو الشيخ عن أبي هريرة؛ خ. في تاريخه عن بريدة)

RE. 69/6 (*Erbaun mine'l-cefâi: Yebûlü'r-rculü kâimen; ev yüksiru mesha cebhetihî kable en yefruğa min salâtihi; ev yesmeu'l-müezzine yüezzinü, felâ yekülü misle mâ yekülü; ev yusallî bi-sebîli, men yaktau salâtehû.*)

(*Erbaun mine'l-cefâ*) Dört şey de cefadandır:

1. (*Yebûlü'r-rculü kâimen*) “Adamın ayakta çiş yapması.”

---

¹⁰ İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.125; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.285, no:3367; Ebû Hüreyre RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.285, no:3367; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.68, no:43971; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.217, no:3084.

Çiş yapacak, ayakta çiş yapıyor. Ayakta çiş yapmanın çok zararları vardır. Bir kere idrar sızrar, üstü pislenir, o çamaşırıyla namaz kılsa olmaz. Ne diyorlar ona ekseriyetle bu ayaktan işemekten oluyormuş. Çünkü idrarın bir kısmı idrar yollarında kalabiliyor. Ama oturduğu vakitte, etraftan gördüğü tazyikle içeride ne varsa dışarı çıkıyor. Selâmet buluyor insan. Sonra sızrama gibi, etrafı pisletmek de olmuyor. Onun için Cenab-ı Peygamber, böyle buyurmuşlar. Ayakta işemek cefadandır.

Cenab-ı Peygamber idrar yapacakları vakitte, o zaman tabii bizim bu helâ teşkilatı yok; toprağı çubuk gibi bir şeyle eşeler, yumuşatırmış. İdrar yere düşünce sızramasın diye. Yumuşak toprağa işerlermiş.

Böyle ayakta işemek hiç iyi bir şey değildir ama, maalesef bizim esnaflarımız çarşıda oldukları için, bakarsın ayaktan işer işer giderler. Etraftaki mermerler, fayanslar da pislenir. Hiç iyi olmaz.

2. (*Ev yüksiru mesha cebhetihî kable en yefruğa min salâtihi*) Bir de namazda secdeye varıyoruz. Secdeye vardığı vakitte böyle bizim camilerimiz gibi temiz temiz halılar yok tabii. Toprağa secdeye gidiyordu Arabistan'da gördüğümüz gibi kumlar üzerine secde ediyor. O kumlar bazen alınlara yapıyor, İkide birde alını temizliyor. Bu da cefadan ibaretmiş.

Çünkü bu secdeye kapandığımız vakitte alnımız bir tazyik görüyor. Buradaki kan damarlarının hareketlerini durduruyor, işlemiyor kan.

Geriye doğru birikiyor. Bir baraj oluyor yani. Kalkınca bu baraj yoluna devam ediyor. Yoluna devam ederken yolda takıntı, ufak, tefek bir şeyler varsa onları da sürüp götürüyor. Onun için namazda secdede ağır ağır secde et ki barajlarda kan biriksin.

Peygamber SAS 'in sözüne riayet ederekten ağır yapmak için üç defa Sübhâne rabbiye'l-a'lâ demeli! Beş defa derse daha a'lâ, yedi defa derse daha ala, dokuz defa derse daha a'lâ...

Sonra böyle alnını ikide bir temizlemeyecek, namazdan çıkmadıkça. Namazdan çıktıktan sonra yap. Ama namazdayken yapmayın!

3. (Ev yesmeu'l-müezzine yüezzinü) Müezzinin 'Allahu ekber... Allahu ekber...' diye ezan okuduğunu işitir de, (*felâ yekülü misle mâ yekülü*) müezzinin dediği gibi demez."

Yani onun da ezan okuması lazım. Ezanı okunurken duyanların içinden ezanı tekrarlaması lâzım! Bu yalnız müezzine mahsus değil. O ilan ediyor, başka. Biz de kendi kendimiz bunu söylemekle mükellefiz.

"Eşhedü enne muhammeden rasûlü'llâh..." derken, şu iki tırnağını birleştirip, öpüp de gözlerine sürersen, göz ağrısı da görmezsin."

4. (Ev yusallî bi-sebîli, men yaktau salâtehû)
"Yol üstünde namaz kılmak."

Bir yerde namaza durmuş ama geçit yeri, herkes geçecek oradan... Herkesin mecburen geçeceği yere durup da namaz kılmak, o da

cefadandır. Çünkü insanlar beklemek zorunda kalacak, bu adam namaz kılıyor, geçmeyeyim diyerekten. O da onlara eziyet.

Geçecek olursa, o da büyük günah. Bir insan namaz kılanın önünden geçmenin günahını bilse, bir rivayette, kırk sene durur orada da geçmezmiş onun önünden...

k. Orucu Kolaylaştıran Dört Şey

Hâkim ve Deylemî, Enes RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

أَرْبَعٌ مَنْ فَعَلَهُنَّ قَوِيَ عَلَى صِيَامِهِ أَنْ يَكُونَ
أَوَّلَ فِطْرِهِ عَلَى مَاءٍ وَلَا يَدْعُ السَّحُورَ وَلَا يَدْعُ
الْقَائِلَةَ وَأَنْ يَشُمَّ شَيْئًا مِنْ طِيبٍ

(ك. فى تاريخه، والديلمى عن أنس)

RE. 69/7 (*Erbaun men fealehünne kaviye alâ sıyâmihi: En yekûne evvelü fıtrihî alâ mâ', ve lâ yedau's-sahûr, ve lâ yedau'l- kâileh, ve en yeşümme şey'en min tıyb.*)

(*Erbaun men fealehünne*) “Dört şey vardır ki, kim bu dört şeyi yaparsa, (*kaviye alâ sıyâmihi*) orucuna kuvvetli olur, oruç tutmaya bedeni tâkatli olur, dinç olur; yâni orucu kolay tutar.”

¹¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.371, no:1496; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VIII, s.851, no:23071; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.IV, s.223, no:3092.

1. (*En yekûne evvelü fitrihî alâ mâ'*) “İlkönce su ile iftar ederse...” Demek ki iftar vaktinde orucunu açacağı zaman, suyla iftar ederse kuvvetli olur; çünkü susuzluğu fazladır.

Başka yerde gördüm, hurma ile iftar etmek daha efdalmış. Hurma ile iftar ederse, vücut hurmadan aldığı kuvvetle daha rahat oruç tutturmuş. O olmadığı takdirde, bizim memleketlerimizdekiler hurmayı nereden alacak, su ile iftar eder.

2. (*Ve lâ yedau's-sahûr*) “Sahur yemeğini ihmal etmemek...”

Bazıları ben dayanabilirim diyor, sahura kalkmıyor. Halbuki sahurda bereket var. Sahura kalkacak, sahurun o vaktinde uyanmış olmak önemli...

3. (*Ve lâ yedau'l-kàileh*) “Kaylûle uykusu denilen gündüz uykusunu terk etmemek.”

Öğleden evvel, öğleden sonra da olsa olur, bir miktar uyumak. O da vücutta bir dinlenme yapıyor ki, o da ertesi gün orucuna kolaylık oluyor.

4. (*Ve en yeşümme şey'en min tıyb*) “Koku zaten güzel bir şey! Güzel bir koku koklamak da insanın vücudunu oruca kuvvetlendirir, o da faydalı olur.”

Bunlar Allah'ın ikrâmı, Peygamber Efendimiz'in de orucu kolay tutalım diye bize tavsiyesi olmuş oluyor; bunları tutmağa çalışalım!

I. Dört Mübârek Gece

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

أَرْبَعٌ لَيَالِيَهُنَّ كَأَيَّامِهِنَّ وَأَيَّامُهُنَّ كَلَيَالِيَهُنَّ
يَبْرُ اللَّهُ فِيهِنَّ الْقَسَمَ وَيَعْتِقُ فِيهِنَّ النَّسَمَ
وَيُعْطِي فِيهِنَّ الْجَزِيلَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ وَصَبَاحُهَا
وَلَيْلَةُ عَرَفَةَ وَصَبَاحُهَا وَلَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ
شَعْبَانَ وَصَبَاحُهَا وَلَيْلَةُ الْجُمُعَةِ وَصَبَاحُهَا

(الديلمى عن أنس)

RE. 69/9 (*Erbaun leyâlîhünne keeyyâmühünne, ve eyyâmühünne keleyâlîhinne, yeberru'llàhu fîhinne'l-kaseme, ve yu'tiku fîhinne'n-neseme, ve yu'tî fîhinne'l-cezîle: Leylete'l-kadri ve sabâhuhâ, ve leylete arafete ve sabâhuhâ, ve leyletü'n-nısfı min şa'bâni ve sabâhuhâ, ve leyletü'l-cumuati ve sabâhuhâ.*)

(*Erbaun leyâlîhünne keeyyâmühünne*)
“Dört gün vardır ki gecesi gündüzü gibidir,
(ve *eyyâmühünne keleyâlîhinne*) gündüzü
de gecesi gibidir. (*Yeberru'llàhu fîhinne'l-
kaseme*) Allah, o günlerde yemin edeni yalancı

¹² *Kenzü'l-Ummâl*, c.XII, s.322, no:35214; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.214, no:3080.

çıkarmaz. (*Ve yu'tiku fîhinne'n- neseme*) İnsanları ateşten azad eder (*ve yu'tî fîhinne'l-cezîle*) ve onlar bu günlerde bol ihsana nail olurlar. Bunlar: (*Leylete'l-kadri ve sabâhuhâ*) Kadir gecesi ve sabahı, (*ve leylete arafete ve sabâhuhâ*) Arafe gecesi ve sabahı, (*ve leyletü'n-nısfı min şa'bâni ve sabâhuhâ*) Şa'ban'ın yarısı gecesi, yâni Berat gecesi ve sabahı, (*ve leyletü'l-cumuati ve sabâhuhâ*) Cuma gecesi ve sabahıdır.”

Bu dört gecede sâlih bir insan yemin etse, Allah onun sözünü yalan çıkarmaz. Hava açık olduğu halde, dese ki bugün yağmur yağacak; Allah bulutlarını gönderir, yağmuru indirir oraya... Bu adam öyle dedi diyerekten. Bu günlerde kullara çok ihsanlar vardır.

İnşallah, Allah kavuştursun, Ramazan geliyor. Ramazan'ın yirmi yedinci gecesi Kadir Gecesi. Dört tane kandilimiz vardır: Receb'in ilk Cuma gecesi bir ki Regaib Kandili'dir. Recebin yirmi yedisinde Mi'rac Kandili diyoruz, iki... Önümüzde şimdi hangisi gelecek? Şabanın on beşinci gecesi, Berat Kandili diyoruz üç. Bir de Leyle-i Kadrimiz var. Dört tane kandil böyle birbirini takip eder. Bunlar bizi Allah'a doğru sevk eden, kamçılaman gecelerdir. Allah'a yönelmemize vesile olurlar.

Geçen bir İtalyan geldi Cuma günü. Bu Cuma değil de evvelki Cuma... İtalyan ama yüzü falan güzel, nurlu bir adam... Yirmi beş sene olmuş müslüman olalı.

İtalya, papazların karargâhı olan bir memleket, gâvur memleketi. Orada, gâvurların içerisinde müslüman olmak ne demek yani?.. Biz bu kadar müslümanın içerisinde, bu güzel dinimizden kaçıyoruz. O gâvur memleketinde müslüman oluyor. Oğlu var yanında 11-12 yaşında, adı Yahya... Maşallah dedim.

Dua kitabı vardı, verdim, “Okur musun?” dedim. “Okurum!” dedi. Baktım heceliyor, okuyabilecek yâni.

İtalya’da müslüman olmuş. Buraya gelmiş, çalışıyor.

“—Ramazan’da da umreye gideceğiz! dedi.

Aldığı paralarla bir umreye gidecekler. Ben de dedim ki:

“—Umre yapınca, Kâbe’yi görünce hac farz olur. Kal da haccını da yap öyle dön!” dedim.

Dedi ki:

“—Vaktim müsait değil, o vakte kalamam. Dönüp de yine para kazanmak mecburiyetindeyim.”

Hanımı da Japon. Oğlan da müslüman, hanım da müslüman, bey de müslüman... Birisi Japonya’dan gelmiş, birisi İtalya’dan.

Cuma gecesi her hafta nail olduğumuz bir gecedir. Cumanın da gecesiyle gündüzü müsavidir. Hatta bir yerde, “Cuma fukaranın haccıdır.” diyor. Fukara gidemez hacca, fakat Cumagünü herkes camisine gider, hutbeyi dinler, cumayı kılar, çıkar ve o bir hac sevabı almıştır.

Cenab-ı Hakk'ın bize rahmeti de pek bol. Sabah namazını kılar. Kıldıktan sonra çok bile değil, güneş doğduktan sonra yarım saat, üç çeyrek kadar oturur da bir ibadetle meşgul olursa. Kur'an okur, teşbih çeker. Namaz kılınmaz tabii o arada. Zikrullah yap, tefekkür et, ilimle meşgul ol... Ondan sonra iki rekât işrak namazı kılıverirsen, hiç eksiksiz bir hac ve bir umre sevabı verilir.

Fakat zor da değil. Zor da değil ama gel de yap bakalım! Allah kusurlarımızı affetsin... En kolay şey. Bir hac ne kadar zahmetli, masraflı... Bir hac için şu kadar para gidiyor, bu kadar ömür gidiyor, şu kadar sıkıntılar oluyor.

Ama bu evinde, camide yaptığı şu yarım saatlik hiç olmazsa Pazar günü gelirsin, iş yok. Sair günler erkenden işe gideceğim diye gelemeyebilirsin. Adam memur olur veyahut fabrikalarda çalışıyor. Onların saatleri tabii muayyen. Aynı saatte gitmek mecburiyetinde, ona bir şey diyemeyeceğim ama işi müsait olanlar oturup da bu fazileti kazanmaları büyük bir nimettir.

m. Dört Kişi Amele Yeniden Başlar

Deylemî, Hz. Ali RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

---

¹³ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.373, no:1504; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.668, no:45453; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IV, s.226, no:3098.

أَرْبَعٌ يَسْتَأْنِفُونَ الْعَمَلَ الْمَرِيضُ إِذَا بَرَأَ
وَالْمُشْرِكُ إِذَا أَسْلَمَ وَالْمُنْصَرِفُ مِنَ
الْجُمُعَةِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا وَالْحَاجُّ

(الديلمى عن على)

RE. 69/10 (*Erbaun yeste'nifûne'l-amele: El-marîdu izâ beree; ve'l-müşrikü izâ esleme; ve'l-munsarifu mine'l-cumuati imânen ve'tisâben, ve'l-haccü.*)

(*Erbaun yeste'nifûne'l-amele*) “Dört kişinin defteri yeniden başlar: (*El-marîdu izâ beree*) Hasta iyi olduğunda... (*Ve'l-müşrikü izâ esleme*) Müşrik müslüman olunca... (*Ve'l-munsarifu mine'l-cumuati imânen ve'tisâben*) İnanarak ve sevâbını Allah'tan bekleyerek Cuma namazına giden kimse, namazı kılınca... (*Ve'l-haccü*) Hacca giden kimse haccını tamamlayınca...”

Bu dört şey insanların amellerini yeniler. Eskileri gider, yenisi gelir. Günahları gitti tertemiz şimdi. Ondan sonra ne yapacaksa yeniden yapar. Allah'ın rahmetinin bolluğu...

n. Sevabı Yedi Yüz Kat Verilen Ameller

Ebü'ş-Şeyh, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

أَرْبَعُ مُسَبَّعَاتُ وَأَرْبَعُ مَا حَيَاتُ فَأَمَّا
 الْمُسَبَّعَاتُ فَنَفَقْتُكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 بِسَبْعِمِائَةٍ وَنَفَقْتُكَ عَلَى أَبَوَيْكَ بِسَبْعِمِائَةٍ
 وَذَبِيحَتُكَ شَاتِكَ يَوْمَ فِطْرِكَ لِأَهْلِكَ
 بِسَبْعِمِائَةٍ وَأَمَّا الْمَا حَيَاتُ فَصِيَامُ شَهْرِ
 رَمَضَانَ وَحَجُّ الْبَيْتِ وَإِتْيَانُ مَسْجِدِ
 رَسُولِ اللَّهِ وَإِتْيَانُ مَسْجِدِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ

(أبو الشيخ في الثواب عن أبي هريرة)

RE. 69/11 (*Erbaun müsebbiâtün, ve erbaun mâhiyâtün; feemme'l-müsebbeâtü: fenafakatüke fî sebili'llâh bi-seb'i mietin, ve nafakatüke alâ ebeveyke bi-seb'i mietin, ve zebîhatüke şâteke yevme fıtrike li-ehlike bi-seb'imietin; ve emme'l-mâhiyâtü: Fesiyâmu şehri ramadân, ve haccü'l-beyti, ve ityânü mescidi rasûli'llâhi, ve ityânü mescidi beyti'l-makdis.*)

¹⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.374, no:1509; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1319, no:43454; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.IV, s.215, no:3081.

(*Erbaun müsebbeâtün*) “Dört şey vardır ki bunlar ecr ü sevabı yedi yüz misli verilen amellerdir!”

(*Ve erbaun mâhiyâtün*) “Dört şey de vardır, ayrıca onlar da günahları siler!”

(*Feemme’l-müsebbeâtü*) “Sevabı yedi yüz misli verilen amellere gelince:

1. (*Fenafakatüke fî sebîli’llâhi bi-seb’i mietin*) “Allah’ın yolunda senin sarf ettiğin yedi yüz misli mükâfatlıdır!”

Allah katında infak etmek. Fisebilillah. Talebe-i uluma mı verirsin, camiye mi verirsin, hayırlara verirsin... Askeri teşkilatlara verirsin. Fisebilillah. O muharebeler dolayısıyla, böyle harcamanın sevabı yedi yüz mislidir.

2. (*Ve nafakatüke alâ ebeveyke bi-seb’imietin*) “Anana-babana, ebeveynine harcadığın da yedi yüz mislidir!”

Anana babana yaptığın ikram, yedi yüz derecedir. Yedi yüz derece üstünlüğü var. Onun için anne ve babalara elden gelen ikramı bırakmamaktır. Muhtaç değil. Vakitli ana baba. Ama ona bir hediye götürsen, oğlumdan bir hediye gelmiş diye sevinmez mi? Bir entari alıversen annene, babana da ona göre bir şey yapsan, hediye götürsen sevinmezler mi?

“—Oh, maşallah! Bizim oğlumuz da bak bize bir şeyler ikram etti!” diyerekten. Bir ihtiyaçları yok ama ihtiyaçları yokken de hediyeler insanların birbirini sevmesine vesile olduğundan dolayı, anaya babaya hediye hepsinden daha a’lâ. Yedi yüz misli.

3. (Ve zebîhatüke şâteke yevme fıtrike li-ehlike bi-seb'imietin.) “Senin Ramazan Bayramı'nda koyununu kurban etmen, koyun kurban etmek, ailen için, çoluk çocuğun için kurban kesmek yedi yüz misli sevaptır!”

Kurban Bayramı'nda kurban kesiyoruz da Ramazan Bayramı'nda da ailesinin nafakasının bolluğu için bir kurban kesmek. “Evimde bolluk olsun, çoluğum, çocuğum bolca yesin!” diyerek kurban kesivermek. O da yedi yüz misli oluyor. Kendin de yiyebilirsin, misafirlere de ikram edersin.

Şimdiye kadar bunu hiç yapmadık. İnşallah, Allah nasib ederse, bu Ramazan Bayramı'nda bunu yapmaya çalışalım!

4. Burada bir bölüm daha olması lazım, Allahu a'lem. Bu da ne olabilir? Ailene, zevcene, ev halkına infakın da yedi yüz mislidir.

Ve *emme'l-mâhiyât* dedi, günahları silenlere geçti.

1. (*Fesıyâmu şehri ramadàn*) “Ramazan günü tutulan oruç!” Günahları siler. Ramazan ayında oruç tuttuk muydu günahlarımız affoluyor.

2. (*Ve haccu'l-beyti*) “Beyt'i haccetmek.”

Beyt-i Şerif'e gittik, hac vazifemizi yaptık, geliyoruz, tertemiz geliyoruz. Hiçbir şey kalmıyor. Hatta günahlardan, en büyük günah da hacdan dönerken, “Acaba günahlarım affoldu mu?” diye içine bir şüphe gelirse, büyük bir günah işte. Anadan doğduğu gibi gelir.

3. (*Ve ityânü mescidi rasûli'llâhi SAS*) “Rasûlüllah SAS'in mescidine gelmek!”

Peygamber Efendimiz'in mescidine gelmek de günahları siler. Rasûlüllah'ın mescidine gidip, orada namaz kılmak, insandaki günahları siliyor. Meselâ, orada kırk vakit namaz kılıyoruz. Kırk vakit namaz kılmak suretiyle, büyük faziletlere nail olacağımız, işte bu hadiste bildirilmiştir.

4. (*Ve ityânü mescidi'l-beyti'l-makdis*)
“Kudüs'teki Mescid-i Şerif'i, Mescid-i Aksa'ya ziyaret, oraya gelmek de günahları siler!”

Bizim küçük hafızımız vardı. Oradan, Beyti'l-Mukaddes'ten ihrama girdim dedi. Oradan ihrama girmek de efdal. Ama herkes yapamaz tabii. Arabalar gidiyordu vaktiyle, Kudüs'e de gidiliyordu. Kudüs'ü de ziyaret edip, oradan hacca giderken, yaz günü olursa zarar etmez. İhrama girip gidiyorduk. Ama kış günü soğuk olur tabii. Soğukta ihramla yolculuk zor olur.

Burada kalsın. Allah cümlemizin kusurlarını affetsin... Salât u selâm okuyalım beraber:

“—*Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîîî, ve sahbihîîî, ve sellim.*” (3 defa)

Cenâb-ı Hak sevgili Peygamberimiz'in şefaatine cümlemizi nâil eylesin... *El-fâtihah!*

Mehmed Zâhid KOTKU

01. 08. 1976 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis](#)

[Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü